

Fjortonde söndagen efter Trinitatis

DOMINICA QUARTEDECIMA

Introitus Psalt 34, Gt Ords 4:10-27, Ep Gal5:16-24, Ev Luk 17:11-19, Pred III Luk 4:23-30 av Åke Malander

Giv, o Jesu, att vi inte förspiller några nådetillfällen utan som dina lärjungar tar vara på ditt ord, lyssnar till det och tror ditt ord och löfte. Amen

I dagens predikotext, Lukas 4: 23-30, får vi möta Jesus i synagogan i hans barndomsstad, i Nasaret. För sammanhangets skull ska vi erinra oss vad som hade hänt och som föranledde dessa Jesu skarpa ord till hans åhörare. I det föregående stycket, v. 16-22, läser vi hur Jesus på sabbaten, som hans sed var, gick i synagogan och hur han föreläste Skriften och predikade. Det började bra, hans besök i Nasaret och dess synagoga. Han blir hedrad med uppdraget att föreläsa dagens profettext. Synagogföreståndaren kunde ge vilken vuxen jude som helst hedersuppdraget att förläsa ur Skriften och den största hedern och äran var att bli uppmanad att föreläsa ur Moseböckerna.

Jesus läser alltså profettexten, som den här veckan var hämtad ur Jesajas bok, ur det ställe som vi kallar kapitel 61, kapitelindelningen fanns ju inte på den tiden. Så satte han sig ner (det gjorde man, man satt alltid då man predikade) och alla är förvåningsfulla, men det blir en mycket kort predikan. Ja, han hinner bara börja så är man färdig med honom, han blir avbruten. Han kom nämligen med de orimliga orden att profetordet nu hade gått i uppfyllelse i och med att Han satt där mitt ibland dem. De trädde alla upp och vittnade mot honom; de förvånades, eller rent av förargades, över att höra dessa nådens ord från hans mun – han, Josefs son härifrån Nasaret! Men varför denna reaktion? Jesus höll alltså inte en glänsande utläggning av texten så att han kunde väntas få allmänt bifall: ”En sådan fantastisk predikan av denne Jesus från vår stad!” Nej, vi ser här hur han går nästan utmanande rakt på sak, här blir åhörarna avkrävda en bekännelse.

Så kommer vi då från bakgrunden till vår egentliga predikotext. Vad var orsaken till, vad låg bakom deras avvisande av Herren Jesus och hans anspråk? Det var i grund och botten ingenting annat än ottron. Jesu ord till dem är således ett svar på deras otro, och de ger en mycket nyttig undervisning. Det är ett strängt domsord han här predikar. När Jesus blir förkastad i Nasaret, sin hemstad, så påminner han dem om vad vi kan kalla otrons allvar, de katastrofala följderna av att inte ta emot Herren Kristus, att inte akta på den tid då man är sökt. – O, ni Nasarets invånare, om ni ändå hade förstått den gången vad som tillhör er frid, men det var tydligen fördolt för era ögon och öron!

Han pekar på otrons allvar genom att hämta lärdomar ur Israels historia (ur kyrkohistorien). Det fanns många änkor, det fanns många spetälska i Israel, men ändå blev profeten inte sänd till någon av dem utan till hedningar. Hade Herren då övergett sitt folk? Nej, som profeterna ofta understryker, deras eget avfall var orsaken; det var inte Herren som hade övergett sitt folk, utan folket som hade övergett Herren och tillbett hedningarnas avgudar. Varför tog nådestillfället, det enastående nådestillfället, i Nasaret så snabbt slut? Var det så att Jesus inte ville förkunna nåden och sanningen för dem? Nej, det var ju de själva som i otro avvisade honom. Likaså som med änkorna och de spetälska kunde vi säga: många judiska församlingar fanns runt om i det romerska riket, runt om i de städer där apostlarna kom och predikade evangelium, men de tog inte emot det eviga livets ord, deras otro gjorde att apostlarna fick gå till hedningarna. Tankarna går lätt till Rom. 11, där det heter att grenar blev bortbrutna ur det äkta, det ädla olivträdet, ja bortbrutna för sin otros skull. Vi åter, inskräper aposteln, är inympade av nåd allena och kan inte på något vis förhäva oss.

Vad begärde man i Nasaret, vad väntade man sig, när nu Jesus kom till dem i deras synagoga? Något

extra, lite sensationellt: Gör samma under här som i Kapernaum, ja helst lite mer. Bröd och skådespel! Så var det då och så är det även i vår tid, man vill nog ha Jesus men på sina egna villkor. Men Kristus har ett helt annat ärende till oss, som vi ser i dagens text. Han kommer inte med under och sensationer och stora gester, och han begär inte något yttre bifall för sina ord och gärningar; det svar och den reaktion han begär och förväntar sig är tron!

Han har två viktiga sanningar som vi behöver lära oss, och dessa ska från vår sida leda fram till två bekännelser. Det är det svar han förväntar sig av oss.

JESUS FÖRKUNNAR SANNINGEN OM OSS

Han avslöjar och blottar vår synd och vår gudsfrånvändhet. Visst bekänner vi att vi är syndare, fattiga syndare inför Gud, men likväl vill vi gärna tro och försöker inbilla oss att någonstans i vårt innersta ska det ändå finnas åtminstone någon liten gnista av kärlek, tålmod, mildhet, frid, godhet och trohet, men vi bedrar bara oss själva med sådana tankar. Gud ser rakt igenom oss. Han överbevisar oss om synden, att du och jag, ja att just du som sitter här i kyrkan idag eller som nu läser detta, att du liksom jag har ett ont och falskt och gudsfrånvänt hjärta, att vårt innersta i verkligheten är fullt av orenhet, fiendskap, vrede, avund, själviskhet och liderlighet.

Detta är inte någon "luthersk mörkermålning" av människan, det är den bittra sanningen om oss alla. Den leder oss till *en syndabekännelse*. Det är bara att falla till föga inför den heliga och rättfärdige Guden och bekänna: Jag fattig, syndig människa ... (eller, som vi har för sed i Uppsala, att instämma i konung Davids syndabekännelse, Ps 51).

JESUS FÖRKUNNAR SANNINGEN OM SIG SJÄLV

"Idag har detta Skriftens ord gått i uppfyllelse inför er som lyssnar." Jesus är alltså uppfyllelsen av Guds löften, alla Guds löften har fått sitt Ja och Amen i honom. Han är den Abrahams säd i vilken alla släkten på jorden ska vara välsignade. Ja sanningen om Jesus av Nasaret är att han är Guds Enfödde Son, HERREN, och utan honom finns det inte någon frälsning för någon enda människa. "Hos ingen annan finns frälsningen, ja det finns inte heller något annat namn under himmelen, som givits åt människor genom vilket vi kan bli frälsta" (Apg. 4: 12) Men lika visst som att ingen frälsning finns utan honom, lika visst är att i honom, hos honom finns frälsning för alla människor. "Han är försoningen för våra synder, ja icke allenast för våra utan ock för hela världens." För hela den i synd fallna världen, "ty så älskade Gud världen att han utgav sin Enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv". Hur många gäller detta löfte? "Världen" det är alla människor, det är även du och jag, ja just du som sitter här i kyrkan idag eller som nu läser detta, du får vara ett Guds barn i frid och salighet till följd av att Gud så älskar dig att han utgav sin Enfödde Son, ja som en följd av vad han har gjort för dig och för alla människor, som en följd av det liv han har levat och den död han har dött. För "om honom vittnar alla profeterna att var och en som tror på honom får syndernas förlåtelse genom hans namn". (Apg. 10: 43)

Detta är sanningen om Jesus Kristus och den leder oss till *en trosbekännelse*. "Jag tror på Jesus Kristus, Guds Enfödde Son, ... därifrån igenkommande för att döma levande och döda."

Vad betyder det? *Jag tror att Jesus Kristus, sann Gud född av Fadern i evighet och tillika sann människa, född av jungfrun Maria, är min Herre. Han har återlöst, förvärvat och vunnit mig, förlorade och fördömda människa, ifrån alla synder, ifrån döden och djävulens våld, inte med guld eller silver utan med sitt heliga och dyra blod och sin oskyldiga pina och död, för att jag ska tillhöra honom, leva under honom i hans rike och tjäna honom i evig rättfärdighet, oskuld och salighet, liksom han har uppstått från döden, lever och regerar i evighet. Det är visst och sant.*

Denna tro vill vi med Guds hjälp stå fasta vid intill vår död – och på denna tro kan vi också dö saligt. Amen.